

LÄR OM KÄRNVAPEN

Kärnvapenterrorism - bakgrund

Kärnvapenterrorism betecknar användande av eller hot om användande av kärnvapen eller radiologiska vapen i terroristhandlingar. Attacker mot anläggningar där radioaktivt material hanteras eller förvaras räknas in i begreppet.

Under senare år har frågan om kärnvapenterrorism tagit stort utrymme i den internationella kärnvapen- och nedrustningsdebatten, inte minst efter terroristdåden mot World Trade Center och Pentagon i USA den 11 september 2001. Det blev då tydligt vad terrorister kan ta sig till, och oron ökade för vilka följderna kunde bli om dessutom kärnvapen var inblandade. Det finns många rapporter och rykten om olika terroristgruppers ambitioner att skaffa kärnvapen, och det har också uppdagats att underjordiska nätverk gjort affärer med material och utrustning för kärnvapenproduktion. Fram till idag finns det dock inga konkreta bevis på att en terroristgrupp verkligen skulle ha lyckats med att på ett eller annat sätt komma över kärnvapen.

2005 antog FN:s generalförsamling enhälligt en internationell konvention för förbud mot kärnvapenterrorism.¹ Det tog staterna över sju år att förhandla sig fram till konventionen, som kriminaliserar ägande, användande eller hot om användande av radioaktiva anordningar av icke-statliga aktörer, deras medbrottslingar och organisatörer med syfte att döda eller orsaka skada på personer, miljö eller egendom. Konventionen trädde ikraft i juli 2007 efter att 22 stater har anslutit sig. Ju fler stater som ansluter sig, desto större tyngd kommer konventionen att få.

Attack mot en kärnreaktor

Att rikta en attack mot en kärnreaktor är en möjlighet för en terroristgrupp att orsaka enorm skada och stort kaos. En attack mot en civil kärnkraftsreaktor, antingen genom att köra in i reaktorn med flygplan eller genom att beskjuta den med tung ammunition, skulle kunna orsaka lika mycket förstörelse som en radiologisk bomb. Dödstalet skulle troligen bli högre. Om attacken skulle leda till härdsmälta i reaktorkärnan (så som skedde vid olyckan i Tjernoby1) eller till utspridning av kärnbränsleavfall på området kan man förvänta sig omfattande skador på människor och miljö. Kärnkraftsreaktorn skulle sprida radioaktiva ämnen och med hjälp av explosionen skulle dödlig strålning spridas över stora omkringliggande områden.

Stöld av klyvbart material

Hotet om att terrorister skulle komma över material för att producera ett kärnvapen eller på något annat sätt få tag på ett färdigt kärnvapen får både attacker mot kärnkraftverk och smutsiga bomber att blekna. En bomb byggd med 20 kg höganrikat uran (HEU) skulle kunna ge skador motsvarande Hiroshimabomben. Om bomben detoneras på marken istället för i luften minskar räckvidden för explosionen och hettan jämfört med Hiroshima, men istället blir det radioaktiva nedfallet mycket större. En bomb med 15 kg HEU som detonerar på Manhattan i New York skulle omedelbart döda upp emot 100 000 personer, med minst lika många dödsfall inom en nära framtid till följd av skador.²

Det mest sannolika sättet för terrorister att tillverka kärnvapen är genom att använda HEU uran – alltså uran med minst 80 % av uranisotopen U-235. Omkring 20 kg HEU skulle vara tillräckligt för ett vapen. Däremot kan terrorister knappast tillverka en bomb med plutonium, eftersom detta kräver avancerad teknologi och stora kunskaper. Man kan givetvis också föreställa sig att en kärnvapenstat överlämnar en fungerande atombomb till en terroristgrupp.

HEU används för att driva över hundra forskningsreaktorer världen över. Många av dessa anläggningar finns i akademiska miljöer eller industriområden där säkerheten är låg, vilket gör dem till attraktiva mål för terrorister på jakt efter kärnvapenmaterial. Både USA och Ryssland har enorma lager av militärt HEU, varav stora delar anses som överskott. Överskottet är HEU som länderna inte behöver för sitt kärnvapenprogram kan konverteras till låganrikat uran som används i kärnkraftsreaktorer – ett av de mest effektiva sätten att minska risken för att terrorister stjälar HEU för kärnvapentillverkning. Höganrikat uran är dessutom i de flesta fall inte alls nödvändigt för att driva de reaktorer som tillverkar isotoper för medicinskt bruk eller forskningsreaktorer. Låganrikat uran (LEU) fungerar utmärkt, men det krävs investeringar för att bygga om reaktorerna. Redan på 1970-talet gjordes, främst på amerikanskt initiativ, en överenskommelse om att man skulle gå över från HEU till LEU, men än så länge har detta skett bara i ett fåtal fall.³

Även plutonium av kärnvapenkvalitet finns i mängder runtom i världen. Ett flertal länder äger stora lager av plutonium för användning i kärnkraftsreaktorer. I bl.a. Belgien, Frankrike, Tyskland, Indien, Japan, Ryssland, Storbritannien och USA finns redan stora mängder civilt plutonium och mer under produktion.⁴ Civilt plutonium är inte vapengradigt men kan ändå användas för att framställa primitiva kärnvapen.

Både Ryssland och USA äger betydande lager av militärt plutonium från kärnvapen som har nedmonterats. Militärt plutonium blandas med uran för att användas i kärnkraftsreaktorer – en process som noga måste kontrolleras och övervakas för att inte öka risken för plutoniumstöld.

Smutsiga bomber

Den mest tillgängliga kärnanordningen för en terroristgrupp är en bomb som sprider radioaktiva ämnen utan att vara en atombomb. En sådan så kallad smutsig bomb

(dirty bomb) skulle kunna bestå av restprodukter från kärnkraftsreaktorer som packas in i en helt vanlig sprängningsanordning, exempelvis med dynamit. När dynamitladdningen exploderar sprids dödliga radioaktiva partiklar ut i omgivningen.

En smutsig bomb är inte särskilt svår att tillverka. Radioaktivt avfall finns i stor utsträckning runtom i världen och säkerheten är i allmänhet inte lika hög som när det gäller faktiska kärnvapen eller kärnvapenmaterial. Det finns idag (mars 2008) sammanlagt 439 kärnkraftverk i världen, varav tio i Sverige.⁵ Radioaktivt avfall förvaras inte på alla dessa kraftverk, vilket gör att omfattningen av transporter av radioaktivt avfall är stor - både inom länder och internationellt - och utgör en säkerhetsrisk.

Radioaktiva ämnen används också i andra sammanhang. På sjukhus används radioaktiva isotoper för cancerbehandling. Även vissa laboratorier och fabriker använder sig av radioaktiva ämnen. I Sverige transporteras sådant radioaktivt material oftast längs våra vägar i bilar eller lastbilar, medan avfall från kärnkraftverk transporteras under hårdare kontroll med fartyg till sjöss.⁶

I Ryssland har skyddet av kärnavfall visat sig vara inte helt vattentätt, och hotbilden att terrorister får tag på och använder radioaktivt avfall har visat sig verklig. 1995 gjorde rebeller från utbrytarrepubliken Tjetjenien en demonstration av hur sårbart Ryssland är. Gruppen placerade ut en smutsig bomb i en park i Moskva, men detonerade aldrig anordningen utan kontaktade istället media för att väcka uppmärksamhet. Bomben bestod av en kombination av dynamit och en av de starkt radioaktiva restprodukterna vid kärnfission - Cesium 137.⁷

En kraftig smutsig bomb, exempelvis med kärnbränsleavfall från ett kärnkraftverk kombinerat med en dynamitladdning, skulle inte döda fullt så många som attacken i World Trade Center den 11 september 2001. I värsta fall skulle en explosion på centrala Manhattan vid lunchtid döda runt 2000 personer och skada ytterligare flera tusen med strålsjuka. Medicinsk behandling för de strålsjuka skulle vara ett enormt problem. I hela USA finns bara ett akutsjukhus för vård av patienter som utsatts för strålskador - i Oak Ridge, Tennessee.⁸ Utöver dödsfall och ett stort antal skadade skulle en smutsig bomb ha en enorm terroreffekt på samhället och dess funktioner. Det skulle skapa rädsla och osäkerhet för lång tid framöver.

Vilka terrorister?

Efter attackerna mot World Trade Center och Pentagon den 11 september 2001 utropade USA:s president George W Bush ett "krig mot terrorismen". *"We will find those who did it, we will smoke 'em out of their holes, we will get them running, and we will bring them to justice"* hotade presidenten förövarna, där han några dagar efter flygplanskapningarna stod på toppen av en enorm grushög intill det som hade varit World Trade Center.⁹ Inte långt senare var kriget mot talibanerna i Afghanistan i full gång och år 2003 invaderade USA Irak med förklaringen att Saddam Hussein drev

ett hemligt massförstörelsevapenprogram. Kriget mot terrorismen har tagit sig många uttryck, med svåra brott mot mänskliga fri- och rättigheter som konsekvens.

Rädslan för just terrorishandlingar med kärnvapen har inte varit drivande i kriget mot terrorismen, men risken tas ändå ofta upp, både av USA och av andra länder. Och risken finns – som vi har sett ovan behöver det inte vara omöjligt svårt för en terroristgrupp som så vill att komma över material för en enklare kärnladdning.

I korthet kan man säga att tre terroristgrupper i tre helt olika sammanhang under det senaste årtiondet aktivt har velat komma över kärnvapen. I sin strävan efter kärnvapen har de försökt stjäla eller köpa vapen eller nödvändigt material, eller åtminstone genomfört undersökningar som möjligen utgjort förberedelser till att senare stjäla eller köpa.¹⁰ Och världen kan inte utgå från att dessa tre grupper kommer att vara de sista. Så länge vissa länder har kärnvapen och hotar med att använda dessa – både mot stater och icke-statliga aktörer – kommer kärnvapenalternativet att ses som attraktivt även av andra – återigen både av länder och av icke-statliga grupper.

Al Qaida

Det mest kända och omtalade terroristnätverket i världen är troligtvis al Qaida, och den mest kände terroristledaren följaktligen Usama bin Ladin. Grunderna till al Qaida lades redan 1988 av just bin Ladin i kampen mot den dåvarande sovjetiska ockupationen av Afghanistan. Under 1990- och 2000-talen har ett stort antal terroristaktioner världen över tillskrivits nätverket. Den största och mest omtalade är flygplanskapningarna mot World Trade Center och Pentagon i USA den 11 september 2001.

Bin Ladin och al Qaida har gjort klart, genom både ord och handling, att de eftersträvar kärnvapen för att använda mot USA och dess allierade. Bin Ladin har uttryckt att anskaffning av kärnvapen är en "religiös plikt."¹¹ Det finns också uppgifter om att al Qaida under mer än ett decennium försökt komma över massförstörelsevapen och kärnvapenmaterial, och försökt rekrytera kärnvapenexperter att jobba för nätverket.¹² Medan de flesta terroristgrupper knappast skulle klara av att tillverka ett riktigt kärnvapen ens om de kom över material för detta, så är risken stor att ett omfattande och välfinansierat nätverk som al Qaida faktiskt – med tillgång till rätt material och tillräckligt med tid – skulle kunna producera åtminstone en enklare kärnladdning.¹³

När USA anföll Afghanistan i oktober 2001 splittrades al Qaidas starka fäste och många anhängare flydde till andra länder eller gick under jorden. I samband med detta försvann mycket av den dokumentation som nätverket hade om sina aktiviteter. Man har ändå hittat otaliga anteckningsböcker, handböcker för terroristaktiviteter och även en del dokument som handlar just om kärnvapen. Man har hittat skisser dels över smutsiga bomber, dels över enkla kärnvapen med uran. I en av al Qaida-ledarnas hus i Kabul hittades ett dokument med titeln "Superbomb" som på 25 sidor utförligt utreder olika typer av kärnvapen och hur dessa fungerar.¹⁴

Samtidigt kan man anta att det begränsade bevismaterial som upphittats ändå pekar på ett stort gap mellan den kapacitet som ett välorganiserat terroristnätverk som al Qaida skulle kunna få ihop och den kapacitet som nätverket *verkligen* visat sig få ihop. Visserligen visar en del av de dokument som man hittat i Afghanistan på att kunskap om avancerad kärnteknologi finns inom nätverket. Samtidigt är många andra av dokumenten naiva och förenklade. Det finns helt enkelt inga säkra bevis på att al Qaida verkligen samlat ihop den expertkunskap, det material och den utrustning som behövs för att tillverka ett kärnvapen. Det betyder naturligtvis inte att man ska utesluta riskerna för att nätverket jobbar för att genomföra detta.

Aum Shinrikyo

Den 20 mars 1995 blev den japanska sekten Aum Shinrikyo uppmärksammas över hela världen då den spred ut livsfarlig saringas i Tokyos tunnelbana. Attentatet dödade 12 personer och närmare 1300 skadades av att andas in den farliga gasen. Sekten bytte 2001 namn till Aleph och har antagit en mer tillbakadragen profil. Aum Shinrikyo/Aleph klassas av EU som en terroristorganisation.¹⁵

När sekten nådde sin höjdpunkt hade man tiotusentals medlemmar varav ett hundratal med avancerad teknisk utbildning – i många fall från Japans ledande universitet. Finansiella tillgångar fanns, hundratals miljoner dollar. Flera miljoner av dessa beräknas ha spenderats på sektens program för kemiska, biologiska och kärnvapen. Eftersom Aum Shinrikyo räknades som en religiös rörelse lät den japanska regeringen gruppen verka ganska fritt innan tunnelbaneattentatet.¹⁶

Sektens ledare Shoko Asahara var fullständigt besatt av kärnvapen och utsikten att starta ett kärnvapenkrig. Sektens medlemmar skulle bli de enda överlevande efter ett kärnvapenarmageddon när domedagen kom.¹⁷ Besattheten tog sig också i uttryck i de ambitiösa programmen för olika typer av massförstörelsevapen som bedrevs. Med goda ekonomiska tillgångar hade sekten möjlighet att hålla sig med stora lokaler för sina hemliga program, och köpte också upp uranhaltig mark i Australien för att kunna anrika detta för kärnvapen.¹⁸

Aum Shinrikyo såg Ryssland som en möjlig källa till kärnvapen, material och teknologi. Det finns rapporter om att sekten lyckades rekrytera tiotusentals ryska medlemmar. Bland dessa ska ha funnits personal från Kurachtov-institutet – ett av Rysslands ledande centra för kärnteknologisk forskning och en plats där flera hundra kilo höganrikat uran (HEU) förvarades under dåligt kontrollerade former.¹⁹ Sekten etablerade också relationer med högt uppsatta personer inom det ryska försvaret och säkerhetstjänsten. Under 1994 gjorde ledaren Asaharas närmaste man Hayakawa åtta resor till Ryssland för att försöka förse Aum med en kärnstridsspets.²⁰

Tjetjenska gerillagrupper

Det finns gott om dokument som visar på ett intresse för kemiska, biologiska, radiologiska och kärnvapen bland terroriststämplade grupper i den ryska utbrytarrepubliken Tjetjenien. Men här är det viktigt att vara kritisk till de "bevis"

som läggs fram. Eftersom det pågår en konflikt mellan Ryssland och Tjetjenien är ryska tjänstemän snabba att anklaga tjetjenerna för alla tänkbara fruktansvärda handlingar. Det är lika viktigt att inte dra alla tjetjenska nationalisterna över en kam – det finns många grupper som inte stödjer våldshandlingar och säkert ännu fler som inte skulle gå så långt som till att använda kärnvapen. Faktum är att risken är stor att om tjetjenska nationalisterna riktade ett kärnvapen mot Moskva skulle motattacken med kärnvapen från Ryssland utplåna hela den tjetjenska utbrytarrepubliken inom ett par ögonblick.

Den mest väldokumenterade händelsen som involverar tjetjenska rebeller och radioaktivt material är utplacerandet av Cesium-137 i en park i Moskva 1995. En smutsig bomb placerades i parken, media kontaktades och uppmärksamheten blev stor.²¹ Det fungerade som en varning och en maktuppvisning, även om bomben aldrig detonerade.

En rad indikatorer pekar på att tjetjenska grupper skulle kunna ta till våld med kärnvapen. Många av oss minns attacken på en lågstadieskola i Beslan i september 2004. 32 tungt beväpnade terrorister tog skolan som gisslan och det hela slutade med en fruktansvärd massaker där över 300 personer – de allra flesta barn – fick sätta livet till. En sådan våldsutövning visar att det finns grupper som är kapabla att utföra totalt övervåld mot civila. Vissa av de mer framstående tjetjenska fraktionerna har rört sig allt närmare en extremistisk islamsk agenda och har nära kontakt med nätverket al Qaida. Tjetjenska krigare har tränats i al Qaidas träningsläger i Afghanistan, och utländska al Qaidasoldater har påträffats i Tjetjenien.²²

Uttalanden och dokumentation från vissa tjetjenska nationalisterna pekar på ett intresse för storskalig kärnvapenterrorism – antingen genom sabotage av en stor kärnanläggning eller genom användande av en kärnladdning. 2002 varnade den dåvarande tjetjenska ledaren Aslan Makhadovs talesman för att ytterligare terrorattacker mot Ryssland var troliga och att man inte kan utesluta att någon grupp tar över en kärnanläggning. Resultatet, sa talesmannen, kan bli katastrofalt inte bara för Ryssland och Tjetjenien, utan för hela Europa.²³

Det finns inga bevis på att extremistiska tjetjenska nationalisterna skulle ha kommit över kärnvapen eller material för att tillverka sådana vapen. Men det utesluter inte att dessa grupper – på egen hand eller med stöd från internationella nätverk som al Qaida kan få tag på kärnvapen eller material och teknisk expertis i framtiden. Nedrustning av de kärnvapenarsenaler som finns idag och noggrann kontroll av allt kärnvapenmaterial världen över är därför nödvändigt.

A-Q Khan nätverket

En svart marknad för kärnvapenmaterial och teknologi som försörjer den som kan betala tillräckligt med kapacitet att förrinta världen – det låter kanske som en Bondfilm men är faktiskt taget ur verkligheten. Abdul Qader Khan, eller AQ Khan som han oftast kallas, är den pakistanska atombombens fader. Han är en nationell hjälte för att han anses ha gett Pakistan makt och anseende i internationella

sammanhang. Att han också är ansvarig för att via ett utstuderat underjordiskt nätverk ha försett Iran, Libanon och Nordkorea med kärnvapenmaterial verkar inte sudda ut hans hjältegloria.

AQ Khan jobbade med kärnvapenteknologi i Nederländerna under 1970-talet. Efter att grannlandet Indien gjort sin första kärnvapenprovsprängning 1974 växte paniken i Pakistan för att hamna på efterkälken vad gäller vapenarsenaler. I samma veva upptäckte holländska myndigheter att Khan hade läckt topphemlig kärnteknologisk information till Pakistan. 1976 lämnade plötsligt Khan Nederländerna och återvände till Pakistan. Med hjälp av kontakter han hade skapat i Nederländerna kom han snabbt igång med ett urananrikningsprogram i hemlandet som gjorde att Pakistan 1998 kunde göra en kärnvapenprovsprängning och utropa sig till kärnvapenstat.²⁴

Under 2000-talets början växte misstankarna om att AQ Khan inte bara hade utvecklat Pakistans kärnvapenkapacitet, utan att han också drev en underjordisk svart marknad som försåg andra aktörer med kärnvapenmaterial. Framför allt var det muslimska länder som han kontaktade, bland dessa Egypten, Iran, Libyen, Saudiarabien och Syrien. Det har dykt upp dokumentation som visar att Khan skulle ha erbjudit Irak att köpa material och teknologi för kärnvapen under 1990-talet, men att Saddam Hussein då ska ha avstått från detta.²⁵ Även Egypten, Syrien och Saudiarabien tackade nej. Misstankar finns att A Q Khan skulle ha haft kontakt med al Qaida och hjälpt terroristnätverket att komma över kärnvapenhemligheter innan talibanregimens fall i Afghanistan.²⁶

Klart är i alla fall att när Iran efter många om och men släppte in IAEA:s inspektörer i landet 2003 fann man att centrifugerna som användes för Irans urananrikningsprogram var av Pakistanskt ursprung. Centrifugerna var in i minsta detalj identiska med dem som använts i holländska Urenco där den unga A Q Khan hade jobbat på 1970-talet. Khan hade tagit med sig designen hem till Pakistan och sedan sålt den vidare, bland annat till Iran.²⁷ Under 1980-talet ska också iranska vetenskapsmän ha fått träning i Pakistan, på några av de mest framstående instituten för kärnteknologi.²⁸

A Q Khans kontakter med Nordkorea är höljda i dunkel och svåra att få klarhet i. Man vet att Khan under 1990-talet gjorde ett flertal resor till Nordkorea och hade ett samarbete med landet gällande utveckling av ett pakistanskt missilprogram. Misstankar finns att Khan under detta samarbete kan ha etablerat kontakt för framtida kärnvapenaffärer. Khan sägs under perioden 1997 till tidigt 2000-tal ha levererat centrifuger för urananrikning samt skisser över kärnvapenkonstruktion och annan teknisk kunskap.²⁹ Pakistans regering har länge förnekat att Pakistan skulle ha haft någonting att göra med Nordkoreas kärnvapenprogram. 2005 erkände dock Pakistans president Pervez Musharraf att A Q Khans nätverk har försett Nordkorea med uracentrifuger. Musharraf var noga med att understryka att Khan inte har varit delaktigt i någon spridning av kunskap och information kring kärnvapenproduktion till Nordkorea.³⁰

Den kund som A Q Khans nätverk hade mest långtgående affärer med var Libyen. Under president Mohammad Khadaffi beställde Libyen centrifuger med kapacitet att producera tillräckligt med höganrikat uran för att producera tio kärnvapen per år. Utöver material och kunskap för att producera material för kärnvapen, fick Libyen också detaljerad information som behövs för att bygga kärnvapen.³¹ Den 19 december 2003 valde Libyen att offentligt gå ut med att man hade ett hemligt kärnvapenprogram men att detta nu skulle avslutas. Khadaffi ville närma sig västvärlden och bli en erkänd medaktör i kriget mot terrorismen. I januari 2004 började amerikanska och brittiska grupper nedmontera Libyens kärnvapenprogram under överinsyn av IAEA.³² Khadaffis beslut att ge upp landets kärnvapenprogram och efterleva sina löften som icke-kärnvapenstat i NPT-avtalet gjorde också att A Q Khans hemliga kärnvapennätverk började nystas upp.

I februari 2004 erkände Abdul Quader Khan sina underjordiska kärnvapenaffärer med Iran, Libyen, Nordkorea och andra länder och bad offentligt om ursäkt i pakistansk TV. Enligt mediareporter menade Khan att han etablerade den svarta marknaden för kärnvapen för att muslimska länder skulle kunna skaffa kärnvapen för att öka sin säkerhet.³³ Khan sade vid sitt erkännande att den pakistanska regeringen aldrig hade varit inblandad i de olagliga affärerna. Många menar dock att detta är helt omöjligt och att kärnvapenspridning i den omfattningen inte kan ha skett utan den pakistanska statens medgivande. Khan använde dessutom statliga militärflygplan för vissa av leveranserna.³⁴ Pakistans president Musharraf meddelade dagen efter Khans TV-erkännande att han accepterade Khans ursäkt, eftersom Khan trots allt var en nationens hjälte för att ha utvecklat det pakistanska kärnvapenprogrammet. Först vägrade Musharraf att arrestera Khan, men efter påtryckningar placerades han senare i husarrest. Khan har regeringens skydd och ingen utomstående tillåts förhöra honom eller träffa honom. Exempelvis hålls IAEA:s inspektörer på behörigt avstånd från det hus där han hålls i arrest.³⁵ Varken Khan eller någon av hans pakistanska medarbetare har än idag åtalats för sina illegala affärer.

Det är skrämmande att A Q Khans svarta marknad för kärnvapen kunde pågå så länge utan att avslöjas. Och även om Khan är avlägsnad från markanden idag finns det ingenting som säger att det inte kan pågå en liknande underjordisk försäljning av kärnvapen, material och teknologi på annat håll – eller att en sådan marknad kan uppstå igen. Så länge vissa stater förbehåller sig rätten att ha kärnvapen i sina arsenaler kommer det alltid att finnas andra som också vill ha. Och de som vill ha egna kärnvapen kommer också att kunna skaffa dessa, oavsett vilka kontrollmekanismer som sätts in. Den bästa garantin mot spridning av kärnvapen – både till nya länder och till icke-statliga aktörer – är totalt avskaffande av alla kärnvapen i alla världens arsenaler.

Kärnvapen mot terrorister?

Att hämnas på en terroristgrupp med kärnvapen är i princip omöjligt. En terroristgrupp är inte knuten till en stat, så hur ska man avgöra mot vem motattacken ska riktas? En hämndattack med kärnvapen mot en terroristgrupp eller del av denna

som uppehåller sig i ett visst land skulle därtill orsaka alltför stor förödelse bland civilbefolkningen för att fungera som ett alternativ.

Resolution mot terrorism med massförstörelsevapen

I april 2004 antog FN:s säkerhetsråd resolution nummer 1540. Alla medlemsstater är tvungna att följa de beslut som säkerhetsrådet fattar. Huvudpunkterna i resolutionen är att alla stater nationellt ska förbjuda och motverka att icke-statliga aktörer får tag på eller försöker utveckla massförstörelsevapen och dess leveransmekanismer, att export- och importkontroller ska bli strängare, samt att alla stater ska delta i internationell dialog och samarbete för att hindra spridning av massförstörelsevapen till icke-statliga aktörer.

-
- 1 International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism, FN 2005
http://untreaty.un.org/English/Terrorism/English_18_15.pdf
 - 2 Center for Defence Information <http://www.cdi.org/terrorism/nuclear.cfm>
 - 3 Union of Concerned Scientists http://www.ucsusa.org/global_security/nuclear_terrorism/research-reactors-fueled-by-highly-enriched-uranium-heu.html
 - 4 Union of Concerned Scientists http://www.ucsusa.org/global_security/nuclear_terrorism
 - 5 World Nuclear Association <http://www.world-nuclear.org/info/reactors.html>
 - 6 Statens Kärnbränslehantering <http://www.skb.se/132f2b91-7a73-40e5-8b0c-f5221f68fad8.fodoc>
 - 7 Riebling, Mark och Eddy, R.P. "Jihad @ Work. Behind the Moskow Theater Attack". National Review online, 24 oktober, 2002.
 - 8 Center for Defence Information <http://www.cdi.org/terrorism/nuclear.cfm>
 - 9 "Bush, Congress Move Toward War Footing". NRP, 15 september, 2001.
 - 10 Nuclear Threat Initiative http://www.nti.org/e_research/cnwm/threat/demand.asp#status
 - 11 <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/binladen/who/edicts.html> Bin Ladin använde i en intervju med John Miller för Time och ABC News (1998) uttrycket "religiös plikt" angående att skaffa kemiska vapen och kärnvapen
 - 12 James Martin Center for Nonproliferation Studies http://cns.miis.edu/pubs/other/sjm_cht.htm
 - 13 Nuclear Threat Initiative http://www.nti.org/e_research/cnwm/threat/demand.asp#status
 - 14 Albright, David. "Al Qaeda's Nuclear Program: Through the Window of Seized Documents". The Nautilus Insititute, Special Forum: 47, 6 november 2002.
 - 15 Official Journal of the European Union http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2005/l_340/l_34020051223en00640066.pdf
 - 16 Nuclear Threat Initiative http://www.nti.org/e_research/cnwm/threat/demand.asp#_ftn35
 - 17 http://rand.org/pubs/documented_briefings/2005/RAND_DB458.pdf
 - 18 Försvarets Forskningsinstitut http://www.faktasamlingcbrn.foi.se/filer/a_sidor/4/f1.html
 - 19 Federation of American Scientists http://www.fas.org/irp/congress/1995_rpt/aum/part06.htm
 - 20 Oliver, Lena, Melin, Lena, Prawitz, Jan, Ringbom, Anders, Sandström, Björn, Wigg, Lars och Wirstam, Jens. *Otillåten hantering av radioaktivt material och kärnämne – hotanalys och förslag till åtgärder*. Totalförsvarets Forskningsinstitut.
 - 21 Riebling, Mark och Eddy, R.P. "Jihad @ Work. Behind the Moskow Theater Attack". National Review online, 24 oktober, 2002.
 - 22 Nuclear Threat Initiative http://www.nti.org/e_research/cnwm/threat/demand.asp#_ftn45
 - 23 Saradzhyan, Simon. "Russia: Grasping the Reality of Nuclear Terror". *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* 2006; 607; 64 DOI: 10.1177/0002716206290964
 - 24 Global Security <http://www.globalsecurity.org/wmd/world/pakistan/khan.htm>
 - 25 Albright, David och Hinderstein, Corey. "Documents Indicate A.Q. Khan Offered Nuclear Weapon Designs to Iraq in 1990: Did He Approach Other Countries?". Institute for Science and International Security, 4 februari, 2004.
 - 26 Albright, David och Hinderstein, Corey. "Unraveling the AQ Khan and Future Proliferation Networks". The Center for Strategic and International Studies and the Massachusetts Institute of Technology, 2005.
 - 27 Corera, Gordon. "The nuclear shopping mall: AQ Khan and Iran". Open Democracy, 2 oktober 2006
 - 28 Carnegie Endowment for International Peace. "AQ Khan Nuclear Chronology". Issue Brief Non-Proliferation Vol. VIII. Nr. 8, 7 september, 2005

-
- 29 Squassoni, Sharon A. *Weapons of Mass Destruction: Trade between North Korea and Pakistan*. Congressional Research Service, uppdaterad 11 mars, 2004.
- 30 "Khan 'gave N Korea Centrifuges'". BBC News, 24 augusti, 2005.
- 31 Albright, David och Hinderstein, Corey. "Unraveling the AQ Khan and Future Proliferation Networks". The Center for Strategic and International Studies and the Massachusetts Institute of Technology, 2005.
- 32 Nuclear Threat Initiative http://www.nti.org/e_research/profiles/Libya/3939.html
- 33 Nuclear Threat Initiative http://www.nti.org/e_research/e3_54a.html
- 34 Clary, Christopher. "Dr. Khan's Nuclear WalMart". Disarmament Diplomacy, nr 76, mars/april 2004
- 35 Albright, David och Hinderstein, Corey. "Unraveling the AQ Khan and Future Proliferation Networks". The Center for Strategic and International Studies and the Massachusetts Institute of Technology, 2005.